

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

בס"ד • כא אדר ה'תשפ"ה שבת פרה, פרשת ויקהל • גיליון 1502 • נא לשמור על קדושת הגליון

כניסת שבת: י"ג 17:13 ת"א 17:31 חיפה 17:23
יציאת שבת: י"ד 18:27 ת"א 18:29 חיפה 18:28

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

העלון מופץ ב-50,000 עותקים
לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302
headoffice@emeir.org.il
ההכנסות קודש למכון מאיר
תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

צה"ל - צבא ד'

מאז יציאתנו ממצרים, עם ישראל התארגן כצבא כפי שנאמר "ויהי בעצם היום הזה הוציא ד' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם" (שמות יב, נא), "וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים" (יג, יח), כפירוש רש"י - אין חמושים אלא מזוינים. גם כאשר ישראל נפקדים במחצית השקל נאמר "כל העובר על הפקודים מבן עשרים שנה ומעלה יתן תרומת ד' " (ל, יד) "ללמדך כאן, שאין פחות מבן עשרים יוצא לצבא ונמנה בכלל אנשים" (רש"י שם). ובמפקד עצמו במדבר נאמר "מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל תפקדו אתם לצבאותם" (במדבר א, ג) "וחנו בני ישראל איש על מחנהו ואיש על דגלו לצבאותם" (במדבר א, נב).

הרמב"ן מפרש מדוע מזכירים ומונים את בני ישראל כצבא, "כי עתה היו מזומנים ליכנס לארץ ולבא במלחמה... והיו משה והנשיאים צריכים לדעת מספר חלוצי צבא המלחמה... כי התורה לא תסמוך על הנס שירדוף אחד אלף. וזה טעם 'כל יוצא צבא בישראל'" (רמב"ן במדבר א, מה).

נכון לעכשיו, עם ישראל ממשיך במלחמתו הארוכה, מאז יציאת מצרים, על קיומו ואחיותו בארץ ישראל מול אויבים אכזריים שלא השלימו עם קיומו ותקומתו בארץ ישראל, וכאז כן עתה, יש לנו צבא, צבא הגנה לישראל, שהוא צבא השי"ת, העומד הכן להגן על עם ישראל ומדינת ישראל, ובעזרת השם כשם שניצחנו בעבר את הקמים עלינו לכלותנו, ננצח גם בעתיד את כל אויבינו כי כבר הובטח לנו על ידי בורא עולם באמצעות כל הנביאים והחכמים כי "נצח ישראל לא ישקר", ותתקיים בנו שירת משה ובני ישראל על הים "שמעו עמים ירגזון חיל אחז יושבי פלשת, אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמגו כל יושבי כנען, תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבר עמך ד' עד יעבר עם זו קניית" (שמות טו, יד-טז). מהמצפה לניצחון ולישועה השלמה

ז' תמוז ה'תשפ"ה

בעמוד 7

מסכות בנישואין
אסתר אברהמי
6

סוד טווית העיזים במשכן
הרב אורן טרבלסי 2

לעשות זכר ליציאת מצרים
הרב אמיר דומן 2

חיבור מחודש לעבודת התפילה
פותחים סידור הרב אברהם אנגל 3

נתיבות שלום לפרשת פרה
מתורת החסידות הרב יורם אליהו 3

על סדר היום
הרב שלמה אבינר 8

ניקיון הבית והנפש לפסח
הרב חגי לונדין 8

העם יחליט
הרב ליאור לביא 5

לידידי מכון מאיר,
ברצוננו להודות לכם על תרומתכם באחזקת מכון מאיר,
תלמידיו ואברכיו, אשר נהנו מנדיבות לבכם בימי הפורים.
ברוכים תהיו! הרב דב ביגון הכהן ובית מכון מאיר

תודה!

כל כך הרבה מהמצוות, ההלכות והמנהגים שלנו הם "זכר". יש "זכר לחורבן" - אמה על אמה, אפר מקלה בראש חתנים, שבירת הכוס, ועוד. יש "זכר לנס" - מאכלי גבינה בחנוכה, וכמובן הלכות הדלקת הנרות עצמם. יש "זכר עמלק" ויש "זכר לאילו של יצחק", ועוד הרבה זיכרונות נפלאים. אבל אין ספק שהכוכבת הגדולה ביותר של עולם הזיכרון היהודי היא - יציאת מצרים. "זכר ליציאת מצרים" נחקק בתפילות ובקידושים של שבת ושל כל המועדים, ובכך קיימו אנשי כנסת הגדולה שתיקנו את הנוסחים הללו, את מצוות התורה עצמה שגזרה: "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך" אמנם ההקשר המיידי של הפסוק הוא איסור חמץ וחייב אכילת מצות שבעת ימים מזמן הקרבת קורבן הפסח, ולא ציווי זכירה ממש, כמו "זכור את אשר עשה לך עמלק". זו הסיבה שזכירת יציאת מצרים אינה מנויה בספר המצוות ובספר החינוך כ"מצוות עשה".

אף על פי כן, הרמב"ם בהלכות קריאת שמע מלמד שזכירת יציאת מצרים היא חלק עצמי מקבלת "עול מלכות שמים", ומתבסס כמובן על הדרשה של בן זומא וחכמים המובאת בהגדה: "הרי אני כבן שבעים שנה...": "אף על פי שאין מצות יציאת נוגתת בלילה, קוראין אותה בלילה, מפני שיש בה זכרון יציאת מצרים. ומצוה להזכיר יציאת

מצרים ביום ובלילה, שנאמר: למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך". יתר על כן - הגמרא בברכות מספרת שרבי, כאשר היה דחוק בזמן, מחמת לימודו בישיבה, קרא פסוק ראשון של שמע בלבד, והשלים את הפרשיות מאוחר יותר. ובכל זאת - גם אז היה "מהדר" (=מתאמץ ומחזר) לשנות לתלמידים בכל יום שמענת דאית בה יציאת מצרים, במקום פרשת ציצית ואמת וציצ"ב" (רש"י). מאי טעמא? "כדי להזכיר יציאת מצרים בזמנה" - בזמן קריאת שמע!

יוצא שגם אם אין מצוה עצמאית ונפרדת בתורה לזכור את יציאת מצרים בכל יום ולילה (אלא מדרשת חז"ל), יש לנו הבנה עמוקה יותר: **קבלת עול מלכות שמים - הקשר המוחלט והתמידי עם ה' יתברך, עובר דרך זיכרון יציאת מצרים היומיומי.** האם יש לכך השלכות מעשיות על חיי היומיום? כן, ודאי, וקודם כל על "בין אדם לחברו". תאמרו, מה הקשר? הלא זה שייך לקבלת עול מלכות שמים שהיא עיקר האמונה האישית והלאומית, משהו "רוחני" ולא כל כך "מעשי". ובכן - התורה עצמה בפירוש החליטה שיש קשר הדוק, והנה כמה דוגמאות מספר דברים:

א. שביתת עבדים בשבת: "...למען ינוח עבדך ואמתך פמך. וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך ה' אלקיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה, על כן צוה ה' אלקיך לעשות את יום השבת."

ב. עבד עברי: "העניק תעניק לו מצאנך ומגנךך ומינקך, אשר ברכך ה' אלקיך תתן לו. וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך ה' אלקיך, על כן אנכי מצוה את הדבר הזה היום."

ג. יתום ואלמנה: "לא תטה משפט גר יתום ולא תחבל בגד אלמנה. וזכרת כי עבד היית במצרים ויצאך ה' אלקיך משם, על כן אנכי מצוה לעשות את הדבר הזה."

ד. מתנות עניים: "כי תבצר פךמך לא תעזוב אחרך, לגר ליתום ולאלמנה יהיה. וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים, על כן אנכי מצוה לעשות את הדבר הזה."

קבלת עול מלכות הבורא היא לא רק היזכרות בסעיף אמוני, ואפילו לא רק "זכירת העיקר ויסוד היסודות" של הזהות שלנו. אין זו היזכרות חיצונית אלא ממש הוצאה לפועל של אותה זהות שחלק הבורא בעולמו, של בחירה בנצח ישראל וחירות עולם גמורה. לכן היא משפיעה באופן מיידי על היחס שלנו לסובבים, לחלשים, לסדרים החברתיים, ולאחריות האישית שלנו להטבתם. **יציאת מצרים חקוקה בנו, והיא הקוד הגנטי הרוחני והמעשי המקיף ביותר שלנו, בכל מצב בחיים.**

לשאלות באמונה, עצה והדרכה:
amirduman@gmail.com

סוד טויות העיזים במשכן

המשכן היה עשוי משני סוגי יריעות. היריעות התחתונות שנקראות משכן היו ארוגות מצמר צבוע בתכלת ארגמן תולעת שני ושוש, ועל גביהן היו יריעות עשויות משיער עיזים. את יריעות העיזים טוו הנשים, "וכל הנשים אשר נשא לבן אתנה בחכמה טוו את העיזים". חז"ל מדייקים שלא נאמר טוו את "שיער העיזים" אלא את "העיזים" משמע שטוו את העיזים עצמן. פירוש הדבר שהנשים טוו את השיער בעודו מחובר לעיזים. וצריך להבין מהי הסיבה העמוקה לצורת ה"טוויה הזו".

יש מסבירים¹ שלטוויה כזו איכות גבוהה יותר. כשהשיער מחובר למקום גידולו הוא מבריק, ולאחר הגזיזה הוא מאבד מעט מהברק והזוהר שהיה לו. לפי זה ה"טוויה" נועדה לתת למשכן איכות מיוחדת ביריעות העיזים. גם איכות רוחנית יש במלאכה זו. צמר תלוש יכול לקבל טומאה, אך בעודו מחובר לבעל החיים הוא אינו מקבל טומאה. המהרה"א² מסביר שיריעות העיזים רומזות לעולם עליון יותר מאשר יריעות המשכן שהרי היו מונחות

עומק הפרשה

הרב און טרבליס ר"מ במכון מאיר

עוזיאל): "כיוון שהייתה עקרה ובזויה וגלוי לפני ה' עלבונה, הייתה מבורכת והצטיינה בחכמה, והייתה טווה בחכמה את השער על גוף העיזים כשאנו גוזז עבור יריעות המשכן". לאחר התיאור של מרים כבעלת היריעות ממשיכים הפסוקים לספר על צאצאי מרים וכלב. "ויקח לו כלב את אפרת" ותלד לו את חור וחור הוליד את אורי ואורי הוליד את בצלאל". **השושלת שיצאה ממרים מתקשרת באופן ישיר לבניין המשכן. בנה חור הוא סבו של בצלאל בונה המשכן.** לפי המדרש בצלאל נבחר להיות בונה המשכן בגלל מסירות הנפש של חור בחטא העגל. "בשעה שביקשו ישראל לעבוד עבודת כוכבים נתן חור נפשו על הקב"ה ולא הניח, עמדו והרגוהו. אמר לו הקב"ה חיך כל בני ישראל מיום מנחם את ישראל וימלא אותו רוח א-להים".³ בניין המשכן בא כתיקון לחטא העגל וחור שנשמר מהחטא ומסר נפשו עליו העביר לנכדו בצלאל את הנקיות המוחלטת מהחטא. **כאמור חור הוא בנה של מרים ונראה שהתכונה של תיקון החטא המשך המאמר בעמוד 6**

פרשת פרה

הטהרה - כבסיס לתורה, ענוה, ודעת

השבת נקרא בנוסף לפרשת השבוע את פרשת פרה אדומה, שלפי חלק מהפוסקים, מצוה לקרותה מדאורייתא, כהכנה לטהרה לקראת חג הפסח. נאמר בתורה "ויקחו אליך פרה אדומה תמימה...", שואל הנתיבות שלום, למה נאמר "אליך", מדוע מתייחסת מצוות פרה אל משה, ורש"י פירש 'לעולם היא נקראת על שמך, וצריך ביאור מדוע?' גם בפר' תצוה נאמר "ויקחו אליך שמן זית זך", מדוע מצווה זו מתייחסת דווקא למשה? מבאר הנתיבות שלום - מצינו ששלושה דברים מתייחסים למשה רבנו, התורה נקראת תורת משה, כנאמר 'זכרו תורת משה עבדי', מידתו של משה ענוה וביטול גמור, בבחינת אין, כנאמר 'והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה', ועוד נאמר בספה"ק, שמששה היה בחינת דעת, מידת הדעת של כלל ישראל. כל זה רמז בשני הדברים האלה שנאמר בהם 'ויקחו אליך, פרה אדומה' ו'שמן זית זך', שהם הדרכים להגיע לשלושה דברים אלו המיוחדים למשה. עניין פרה אדומה שייך לתורה, שנאמר בה 'זאת חוקת התורה', כי עניין הטהרה הוא חוקה לכל התורה כולה, אין זו רק מצוה פרטית ופרט מפרטי התורה אלא כלל וחוקת התורה כולה, כי כוח התורה אינו יכול להיות אלא רק בטהרה,

וכמה שיהיה טהור יותר יש לו שייכות אל התורה הקדושה, וזהו ויקחו אליך. אומר ה' למשה, כדי להגיע למידתך, לתורה הקדושה, העצה היא פרה אדומה תמימה, שהיא עניין של טהרה, שרק על-ידי טהרה אפשר להגיע לתורה. זה מרומז גם ב'ויקחו אליך שמן זית זך', שמן רומז לאור התורה, ולהגיע לאור התורה צריך שהתורה תהיה לשמה, טהורה מכל סיג ופגם כשמן זית זך וצלול, כך זוכים לתורה שנקיה מכל פגם. גם מידת הענוה שאדם מבטל עצמו בבחינת - אין, מתייחסת למשה רבנו, ומרומזת בפסוק 'ויקחו אליך פרה אדומה', כי הטומאה נובעת מהחומרות והישות שאדם מייחס ומחשיב עצמו. שריפת פרה אדומה היא הכנעת החומרות, ובאפר פרה אדומה יש כח המסלק מהאדם את הישות והחומרות, עד שהוא נהיה בבחינת אין ובכך הוא זוכה לטהרה. זה מה שה' אומר למשה 'ויקחו אליך', הדרך להגיע למידתו של משה בבחינת אין, היא עניין שריפת פרה אדומה. וכן בשמן זית כתית למאור, שעל-ידי שהיהודי כותה עצמו ומכניע עצמו בבחינת אין, הוא זוכה למאור, לראות את אור ה'. וכן כדי להגיע למידת הדעת, הדרך היא 'ויקחו אליך פרה אדומה', כי עניין הדעת תלוי בטהרה, וכפי שאמרו חז"ל שדעת זה סדר טהרות, ככל שיהיה טהור יותר כך יש לו ישוב הדעת ודעתו נהיית דעת תורה. לכן אומר ה' למשה 'ויקחו אליך', להגיע למידתו של משה בבחינת דעת נכונה וטהורה, צריך את הטהרה שהיא תיקון למידת הדעת, וכן זה

רמזו בשמן זית, ששמן רומז לחכמה שהיא מדת הדעת, וככל שהיהודי מזוכך וטהור כך הדעת שלו במדרגה גבוהה יותר. משה דאג ולקח את עצמות יוסף עמו, שכדי להשיג את שלושת הדברים המתייחסים למשה, צריך גם את בחינתו של יוסף, כפי שאמר בעל יסוד העבודה (מאמורי סלוני) שאת הרע אי אפשר להכניע בשכליות לבד, אלא צריך את בחינת יוסף, היא מידת הקדושה בענייני ברית קודש, כי כוח התורה תלוי במידת קדושתו של היהודי וככל שהוא נשמר בבחינת יוסף, הוא זוכה לאור תורה שנעשית לו סם חיים. וככל שהוא טהור ושמור בעניינים אלו, כך הוא זוכה לבחינת - אין, כי החטא נובע מהכחות החומריים שבאדם, וככל שהוא מקדש עצמו, הוא מסוגל להגיע לבחינת אין, וכן גם עניין הדעת תלוי בקדושה, כי שורש הפגמים בנושאים אלו של שמירת הברית הוא כידוע במוח וכאשר אוחדים במידת יוסף שקידש וטהר עצמו במידה זו, זוכים למידת הדעת הנכונה בקדושה ובטהרה.

בנינו ידידיה הי"ד, שלח לנו סרטון באחד מימי הפורים בהם היה מתעלה ביותר, וכן אמר, אם אין טהרה אין יהדות, והיה נוהג כך בעצמו והשתדל במצוות הטבילה במקוה בכל מאודו, באופן יצירתי ביותר, והקפיד על כך ככל שיכול, גם בעת שירותו הצבאי.

פותחים סידור

חיבור מחודש לעבודת התפילה

הרב אברהם אנגל*

כוחו של מתפלל אחד

במאמר הקודם עמדנו על כוחו וגדלותו של האדם, ותפקידו להשתתף עם הבורא בהנהגת העולם. את השפעתו זו מבטא האדם באופן הפעיל ביותר בתפילה, שכן התורה מספרת לנו שהתפילה הופיעה בעולם בד בבד עם הופעת האדם, כפי שנאמר (בראשית ב' ה') "וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וְכָל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרָם יִצְמָח כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֶ-לֶי-הַיָּם עַל הָאָרֶץ וְאָדָם אֵין לְעֵבֶד אֶת הָאָדָמָה". רש"י מבאר: כל שיח השדה... עדיין לא היה בארץ כשנגמרה בריאת העולם בשישי, קודם שנברא אדם, וכל עשב השדה עדיין לא צמח. ובשלישי, שכתוב "ותוצא", לא יצא, אלא על פתח הקרקע עמדו עד יום שישי. ולמה? "כי לא המטיר", ומה טעם לא המטיר? לפי ש"אָדָם אֵין לְעֵבֶד אֶת הָאָדָמָה", ואין מכיר בטובתו של גשמים. וכשבא אדם, וידע שהם צורך לעולם, התפלל עליהם וירדו, וצמחו האילנות והדשאים. נבאר את הדברים. בספר בראשית פרק א' למדנו על כל פרטי מעשה בראשית, ממאורות השמים ועד אחרון היצורים הרומשים על הארץ, אך עובדה יסודית אחת נעלמה מעינינו: כל עולם הצומח - יערות וחורשות, עצי פרי וירקות, מרבדי פרחים ודשאים כולם נבראו, משמע: החלו להתקיים בכוח, בפוטנציאל, עמדו על פתח הקרקע, אבל לא המשיכו לצמוח. וכל זאת מסיבה פשוטה מאוד: "כי לא המטיר ה' אלקים על הארץ", לא היה גשם. האם מדובר ב"תקלה בייצור"? האם הקב"ה, יצר הכול,

מחזירין אותו וחוזר לראש הברכה; ואם סיים הברכה - חוזר לראש התפילה. פלוני בן פלוני התפלל בימות החמה, טעה ואמר "ברך עלינו"..."ותן טל ומטר", ובכן, מה בכך? מילויני יהודים אחרים התפללו גם הם באותו יום, ולא טעו! מדוע יש הצדקה לחייב את אותו פלוני לחזור על תפילתו, ולהזכיר שם שמים בכל "ט הברכות - לכאורה ללא צורך של ממש? חז"ל העריכו את כוח התפילה שלנו, הם האמינו בכוחה של מילה היוצאת מפיו של יהודי, כנראה הרבה מעבר למה שאותו יהודי מאמין בעצמו, ולהם היה ברור שכאשר פלוני מבקש גשם - ירד גשם, ואם כן הרי שהעולם נתון בסכנה, שכן "גשמים קשים לעולם בימות החמה", וכך גם להפך: אם יהודי מראה בתפילתו שאין הוא מעוניין בגשם, הרי שלא ירד גשם. לא לחינם עומד הכהן הגדול ביום הכיפורים בהיכל ומתפלל: "שלא תיכנס לפניך תפילתם של עוברי דרכים לפניך הגשם בשעה שהעולם צריך להם", וממה החשש הגדול? מתפילתו של פלוני אלמוני שתקוע בנחל דרגות רואה את עניי הגשם מתקדרים מעליו וחושש משיטפון שיסחף אותו, ממנו חושש הכהן הגדול! מכאן נלמד כמה גדול כוחו של יהודי המתפלל ומבקש מעומק הלב, שתפילתו אינה שבה ריקם.

* הרב אברהם אנגל מחבר הספר על התפילה "ואביהתהילה"

הרב יואב מלכא מעולמם של בעלי תשובה

סיפורו של יעקב

כשבוע חלף מאז דרכו רגלי יעקב בבית מדרשנו.

עגלתו עמוסה, עשירת דעות ותובנות במגוון נושאים רחב, אין רו נסתר ממנו 'שש ומתפאר בגווניו'. "מדוע הגעת למכון?" שאלתי. "אני רוצה לבדוק אם יש ליהדות מה ללמוד אותי, ה'עגלה' שלי אינה 'ריקה' היא עמוסה בכל טוב, במידה שיש ליהדות מה להוסיף לי אתעכב כאן ואם לאו אלך לדרכי".

מעניין! כמה זמן יצרוף אותנו בכור המבחן שלו.

הליכותיו משונות!! כשהוא לומד עמי בספריו של הרב קוק הוא איננו חושש לבקר דבריו והגינותיו העמוקים ולהקיש בחזקתה על קנקניו מלאי יין ישן נושן, ולעיתים אף לבטלן בהינף יד וכמעט מוציא אותי מדעתי. אך אני אנוס על פי הנימוס להאיר לו פנים ולשאת סבלותיו. בשיעורי האמונה יש והרב שואל שאלה לבדוק את ערנות התלמידים ואת מידת סקרנותם ויעקב לא מהסס להשיב עליה ומיד, 'זוקף לִבָּה' מתוך שלל תובנותיו ומטיח אותה בעוז ובבטחה אל חלל החדר. התלמידים שולחים מבט מהוסס וסקרני לראות מי הוא הזר הנועז הזה שבא בגבולם. אודה ולא אבוש, פעמיים ושלוש נכנסתי לשיעורים בהם נכח. ישבתי מאחוריו "וגאותו" של יעקב: "שחקים".

תלמיד חכם מיוחד במינו יש בישיבתנו, בעל תשובה משכבר הימים, הרב שבתאי. איש אשכולות וידיעותיו של יעקב הן כקליפת השום וכ"אור הנר" לעומת אור שמש חוכמתו של הרב שבתאי שעה שהוא "מוציאה מנרתיקה".

המפגש ביניהם הוא בלתי נמנע. "יעקב שמחתי לראותך בישיבתנו, נשמח לארח אותך בביתנו לסעודת ליל שבת הקרובה אנו גרים בגבעת מרדכי רח' שח"ל ..."

יעקב נעתה. 'אולי אוכל להכניע את הרב במגרש הביתי שלו', כך ודאי חשב בליבו. הוא הקדים והתקרב לביתו של הרב טרם כניסת השבת. מקץ כשעה ראה את המתפללים יוצאים מבתי הכנסיות בהמוניהם והבין מכך שנסתיימה התפילה. רק אז פסע לעבר ביתו של הרב ונקש על הדלת. הרב פתחה לפניו לרווחה והכניסו

פנימה במאור פנים... "פנים של שבת". יעקב נדהם לראות כמו עיניו בית שוקק חיים כל כך. חדוות החיים הקולחת ושובבותם הגבולית של ילדי הבית עוררה בו סקרנות הוא חשב את הקודש כעמילני נוקשה ומחמיר יותר עם הליכות הטבע. הגניב מבט בפני הרב אולי יוכל להבחין בו איזו נימה של מורת רוח אבל חיך התפשט על פניו כאומן המביט בחומר הגלם התוסס והעירני שבידו בטרם יטביע בו צורה ויפילא לעשות.

בסקירת עין מנה תשעה ילדים ועדיין לא היה בטוח שעברו כולם "תחת שבת" עיניו. רעיית הרב ירבה במקומה הקבוע לה מול בעלה, מחזיקה בידה פעוטה שהגיחה לאוויר העולם לא מכבר. הרב הושיבו סמוך אליו. הילדים תבעו כל אחד את מקומו הקבוע. פני הרב קרנו באור מיוחד, שונה מזה שראה על פניו בהיכל הישיבה. מניין לו קרני הוד אלה? תמה יעקב. נקיות מיוחדת במינה, פנימית וחיצונית, קרנה מילדי הבית. סממני חירות שכזו כאילו גולפו בידי אומן של נשמה נסתרת וקדמונית...

ברעיית הבית לא העיז להביט אפילו לצורך. בוששה עמוקה הציפה אותו מאור השכינה שזרח ממנה בלא מסווה. איה המילים שיטיבו לתאר את החוויה העלומה שהוא מוצף בה. עודו משתומם והרב התחיל לפזם בקול ערב את שירת "שלום עליכם". בני הבית הצטרפו אף הם, כשכל ילד מוסיף את הגוון המיוחד שלו ל"שירת הרבים". האם הוא שומע שירת ציפורי גן עדן? הוא הרגיש כאילו חבורת "חוצנים" חטפו אותו אל מושבתם ושינוהו ללא הכר. ואף שצחצח את חרבות הוויכוח טרם בואו לכאן הרגיש כעת שהם "נתכתתו" מאליהם "לאֵתים, וחניתותיו" הפכו אף הן "למזמורות". הוא שליו ומפורס. נסתתמו שאלותיו ותחתן לבלבו וצמחו פירות הוודאות על צמרתו של "עץ החיים" הפנימי שלו. חדל ממנו הצורך לאכול "מעץ הדעת" שפירותיו מלהטים בו חשק הוויכוח ונצחנות.

כשהסתיימה שירת שלום עליכם פצחו בני הבית בשירת אשת חיל כל אחד בתורו, נועץ מבטו בפני אמו כמיידח לה את המילים "אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה"... היא מביטה בהם כאם האוספת גוזליה. אושר עילאי מציף את פניה ודומה שאור השכינה שנסוך עליה ממילא גבר והבהיק שבעתים. הוא השפיל מבטו עוד... הגיעה שעת הקידוש. הרב שר את מילותיו בניגון עתיק, ממשיך את יעקב אחרי אל תוך מנהרת זמן, במהירות האור הוא נע על פני הרצף ההיסטורי של עם ישראל. הנה הוא בכור ההיתוך של מצרים... והנה הוא שר "שירת גאולים"... פוסע בין גזרי ים סוף ושומע היטב את חותם קולו המיוחד בתוך מקהלת "אז ישיר משה ובני ישראל..." צועד בתוך ההמון הגדול ממצרים לירושלים, יוצא בגדודיו של יהושע בן נון לכבוש לחלק ולהתיישב... היה עוד מותחן את הקו התולדותי הארוך לולא הקיצו הרב ליטול ידי לסעודה וסימן לבנו הבכור יפה העיניים להראות לו את דרך הנטילה.

התיישבו כולם, הרב בייך המוציא ושם לפני כל אחד ואחד מעט מן הפת. יעקב התבונן

והאזין לחינה וקסמה של התקשורת בין בני הבית. הדבק המשפחתי מצא לו כעת מקום לפורקן ולהבעת גווניו יוצאי דופן של חיבה ואהבה. אומן וכבוד.

הוגשה המנה הראשונה וניתן לו חלק בראש. המתין עד שתושם לפני בני הבית, רק אז סעד בה את לבו. תבלין יש ושמו שבת. לא מתעוררת בו תאוה יצרית. נדמה לו שנשמתו היא היא האוכלת...

כשסיימו הכול את המנה הראשונה נשא ונתן הרב עם בנו הבכור בענייני פרשת השבוע. הבן הפליא בידיעותיו.

מקץ עשר דקות עבר לבן הבא בתור. החיזיון חוזר על עצמו. במתק שפתיים הוא משיב על שאלות אביו ומנסה להפציר באביו לשאול אותו עוד שאלה ועוד שאלה אך הוא עובר לבנו הבא...

הבנות מפנות את הכלים המיותרים מעל השולחן.

מקץ שעתיים וחצי הסתיימה סעודת המלכים בארמונה של השבת. הרב פונה ליעקב ומציע לו לשוחח מעט. "שמעתי יעקב שאתה סקרן, תובע אמת, כנה, חד וחריף. אולי כדאי שנדבר קצת על השאלות שמציקות לך, מה דעתך?", "תודה הרב על הזמן שאתה מוכן להקדיש לי אבל נראה לי שארצה להתבשר עוד ועוד מ"פרי הוודאות" בטרם אשאל שאלה. הרב ליווהו אל פתח הבניין ומשם ד' אמות ברחוב הריק מאדם.

ליל חורף ירושלמי קריר מעט אך ליבו של יעקב יוקד בחום השמחה של "התרת הספק". צועד בצעדים מתונים לעבר הישיבה, עולה על יצועו ונרדם.

זמן רב לא ערבה לו שנתו כמו שנת הלילה הזה. ובחלומו ראה עצמו כאב למשפחה ברוכת ילדים יושב בראש השולחן, ובניו כשתילי זיתים סביב שולחנו. נבונים, פיקחים ומלאי שמחת חיים ותום. ממולו, בעבר השני של השולחן, יושבת אשתו ומראה פניה כפני השכינה.

כשפקק עיניו בבוקר, בתיאום נפלא עם זמרתו של ציפורי ה"ותיקין" משכימות הקום - השחרור, הדרור, הבולבול והדוכיפת - ידע שמה שחיפש כל חייו לא היה עוד תובנה חדשה - אלא בית, "בית אב", "ראשית..."

הגדה של פסח
בדרך אמונה בחרתי

על מלחמת חרבות ברזל - פירושים, דברי תורה וד' חיוק מרבותינו הק' וחילולו הק', ובראשם מו"ר הג"ר שלמה אבינר ומו"ר הרה"ג דוד ג'אמי מאת הרב מרדכי ציון

250 עמ' כ. קשה

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר www.ChavaBooks.co.il **החדש**

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
ב'דני ספרים' רח' אבן ישראל 3 ירושלים

שאסור באיסור חמור במשטר דמוקרטי, שמגביל את הכוח, להעביר את הכוח להחליט בשאלות האידאולוגיות הכי חמורות של מדינת ישראל, כמו האם היא צריכה לעמוד מאחורי זה שמדינת ישראל היא מדינת הלאום של העם היהודי וכו' וכו'. "השאלה הזאת איננה שאלה משפטית. אסור לה שתקבע ותיתחך בבית המשפט וחיוני שהיא תמשיך להיות בוויכוח סוער בין ימין ושמאל, דתיים וחילוניים, יהודים וערבים, ותיקים וחדשים. כל זה הוא דבר שאנחנו מאיימים עליו אם אנחנו מקבלים שהדרך הטובה להחליט החלטות היא מפני שהשופטים יותר נחמדים, יותר הגונים ופחות אינטרסנטים וכוחניים מהפוליטיקאים שלנו ומאלה שבחרים אותם".

את דבריה היא חותמת במעין פרפרזה לדברי אברהם לינקולן בנאום גטיסבורג המפורסם (התרכ"ד-1863): **אני בעד של העם, על ידי העם, למען העם, בלי להוציא את העם. העם! העם יחליט!**

דמוקרטיה מן התורה מניין?

אחד המקורות החשובים המבססים את העיקרון הדמוקרטי על אדני התורה נשאב מהמסופר בפרשת ויקהל: "אמר רבי יצחק: אין מעמידין פרנס על הצבור אלא אם כן נמליכם בצבור, שנאמר 'ראו קרא ה' בְּשֵׁם צָלָא' (שמות לה, ל). אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: משה, הגון עליך בצלאל? אמר לו: רבנו של עולם אם לפניך הגון, לפני לא כל שכן? אמר לו: אף על פי כן לך אמור להם. הלך ואמר להם לישראל: הגון עליכם בצלאל? אמרו לו אם לפני הקדוש ברוך הוא ולפניך הוא הגון, לפנינו לא כל שכן?"

על בסיס דברי הגמרא כתב החתם סופר בעקבות שאלה שנשאל על רב שהתמנה על ידי השלטונות אם יש תוקף למינויו: "מעלתה ישפוט אדם, אם בצלאל שהיה מלא בחכמה ובתבונה ובדעת, צוה עליהם הקב"ה ע"י שלוחו הנאמן משה רבנו ע"ה, ולא רצה להכריחם להתמנות, שלא בשאלת פיהם ורצונם, ואיך יתמנה שום אדם בשום התמניות, מבלי שאלת פי ורצון רוב הקהל?" ("שו"ת חושן משפט, סימן יט).

הגמרא (סנהדרין קה, א) מתארת את החוצפה כמלכות בלא כתר. כלומר, שלטון ללא מינוי. במילים פשוטות: דיפסטייט... וקצת יותר ברצינות - אין זכות ואין אפשרות לשלטון לשלוט ללא רצון העם. לכן, מי שנבחר על ידי העם הוא שיכול להעביר מתפקידו כל פקיד שאיננו נבחר על ידי העם. כך הוגן וכך ראוי בשלטון דמוקרטי. וכדברי פרופ' גבזון: "של העם, על ידי העם, למען העם".

שליחת הציבור שלכם
מבית מקור ראשון

רוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי? **איתנו אתם יכולים!**

הפעם שבועית של עלוני פרשת השבוע ופרטים בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ

הדרכת מודעות בבתי הכנסת

ובריכושים דתיים

ייעוץ ישיר בכל רחבי הארץ

רוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי? **איתנו אתם יכולים!**

הפעם שבועית של עלוני פרשת השבוע ופרטים בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ

הדרכת מודעות בבתי הכנסת

ובריכושים דתיים

ייעוץ ישיר בכל רחבי הארץ

"אני לא מאמינה שכל החכמה נמצאת בידי בית המשפט העליון". על נאומה המכונן של פרופ' גבזון ועל הסמכות לפטר פקידים בשלטון דמוקרטי

העם יחליט

◀ בשבוע שעבר אירחנו במסגרת בית הספר הגבוה לחוכמת האמונה, כחלק מנושא "צדק ומשפט" שבו אנו עוסקים בשבועות האחרונים, עימות משפטיים בהשתתפות פרופ' ניב רוזנאי משמאל מול ד"ר חיים שיין מימין. העימות כשלעצמו היה מרתק וגם הדין הפתוח שהתקיים בעקבותיו. לרגע הייתה לי תחושה שבאמת אפשר לדון עניינית ולגשר על פערים גדולים.

מאוחר יותר באותו ערב, חבר שלי, בכיר באקדמיה, אמר לי שלצערו הוא קצת התייאש מהדיונים האלה, מאחר שבסופו של דבר, דיבורים לחוד ומעשים לחוד. ושיש כאלה שבפועל, אחרי כל הדיונים וערבי השיח, מתנהלים בצורה כוחנית ומבקשים לכפות את עמדתם הפוליטית על הציבור בדרכים שאינן דמוקרטיות. לא שיערתי שדבריו יהיו כל כך רלוונטיים שבוע לאחר מכן.

חשוב לי להבהיר: מעבר למוד האחריות האישית של מי שכשל בשמירה על ביטחון אזרחי המדינה בצורה מחפירה, האופן שבו דמות הכפופה לסמכות ראש ממשלה נבחר, איננה מצייתת לו, היא ביטוי לשיבוש ערכי חמור מאוד שמצטרף כמובן לדפוס דומה של בכירים שונים במערכת הביטחון לאורך תקופה ארוכה. חשוב מאוד שנשים לב היטב למגמות האלה, שחותרות בסופו של דבר תחת האפשרות שלנו לקיים כאן מדינה שמאפשרת לאזרחים שונים לחיות יחד מתוך אמון וחירות.

בצדק רב נשלף השבוע מהארכיון הנאום המכונן של פרופ' רות גבזון ז"ל, בכנס הפורום הישראלי למשפט וחירות, שהתקיים לפני שנים מספר ובו הצליחה להבהיר בזמן קצר את המחלוקת העמוקה שהייתה לה עם עמיתה - פרופ' אהרן ברק. הנאום הקצר שלה מסביר בצורה בהירה וחדה כתער את הוויכוח המתנהל כאן זמן רב, לובש צורה ופושט צורה. להלן תמלול מדויק למדי של דבריה.

אובייקטיביות מדומה

גבזון מציגה בפתיחה את חסרונות השיטה הדמוקרטית שמובילות את אהרן ברק לשיטה שהנחיל אחריה, ובה בית המשפט הוא דה־פקטו המכריע בשאלות מהותיות בחברה הישראלית: "כמו שאנחנו שמענו עכשיו, ברק חושב שהשאלה הכי חשובה היא מה טוב, ובסוף־בסוף בסוף - הוא מסתכל על כל השחקנים, והוא אומר: 'המערכת הפוליטית זה די קטסטרופה, זה צבוע וזה אינסטרומנטלי וזה נמוך וזה כוחני, וזה הכול לצערנו נכון מאוד. והמערכת הממשלתית אתה בכלל לא יודע מאיפה היא באה ולכן היא הולכת, ומתוך כל המחליטים האלה, מי הכי כזה שאני יכולה לסמוך על היושרה שלו ועל הערכים שלו? והתשובה שלו היא בית המשפט'".

בישרות ובאופן מפוכח מאשליית אובייקטיביות מדומה, מביעה פרופ' גבזון את הסתייגותה החריפה:

"זאת תשובה מאוד מושכת, כי באמת בית המשפט מובנה בצורה שחלק מהדברים הבוטים האלה, שיש

במערכות הפוליטיות, לא קיימים בבית המשפט. ואני רוצה לטעון שזה ממש, ממש ממש ממש, לא מספיק. מפני שזה נכון שבית המשפט, כאילו, יש לו פחות 'ארוס', לא מאמינה שיש לו הרבה פחות 'ארוס'. הוא בנוי אחרת. אבל הוא בכוונה בנוי אחרת.

"אני לא רוצה שהשאלה מה טוב תוכרע בבית משפט. אני גם לא רוצה שהיא תוכרע בלשכה של פילוסופים. אני לא רוצה שהיא תוכרע בשום מקום שבו מה שכאילו מכתוב אותה זה תבונה כללית ואוניברסלית".

לדברי גבזון, האובייקטיביות המדומה של מערכת המשפט מובילה אותה, בסופו של דבר, למידור חלקים מהחברה הישראלית.

מי מחליט?

"אני רוצה שבדמוקרטיה שלי, בחברה שלי, ייקחו בחשבון את כל האנשים. והדרך היחידה שאני מכירה לקחת בחשבון את כל האנשים היא לקיים בחירות חופשיות. יש לנו בעיות עם הדבר הזה, הוא מניב תוצאות לא רעות, יכול להיות שכל הרעיון של דמוקרטיה הוא עומד בסימן שאלה, אבל אי אפשר לתקן את הרעיון של דמוקרטיה, בעצם להגיד: אנחנו מעבירים את הסמכות להחליט בעניינים הכי חשובים שלנו, מהציבור, מהמפלגות, מהמנהיגים הדתיים והפוליטיים, מהדין הציבורי, מהמריבות של החלקים בציבור הזה, אנחנו את כל זה משתקים, ואת כל המלחמות שלנו אנחנו מנהלים בבית המשפט.

"כל מה שיש לנו זה הציבור, והשאלה בסוף־בסוף מי מחליט בשאלה מי מנהיג אותנו, מי קובע. האם טוב שברירת המחדל תהיה בית המשפט (שאיננו פוסל חוקי כנסת במשך ארבעים חמישים שנה). לא חושבת שהיתה פגיעה מאוד חמורה בזכויות האדם שנבעה מחוסר היכולת הזה, ועד היום חלק מהוויכוחים שלנו הם לא ויכוחים על חוקים אלא על קווי מדיניות ודברים אחרים".

ובשלב הזה, מזהירה גבזון מהמגמה שאליה מובילה דרכו של בית המשפט שהלך והתנתק מהעם:

"אנחנו הולכים למקום שבו השאלה היחידה היא מה שפיט, מה קובע בית המשפט העליון. בית המשפט העליון איננו קשור אל הציבור, הוא קורא את מה שאומר הציבור לפי מה שהוא חושב, הוא קורא את מה שטוב לפי מה שהוא חושב. אני לא מאמינה שכל החכמה נמצאת בידי בית המשפט העליון".

בלי להוציא את העם

מתוך מודעות מלאה להזדהות הערכית שלה, היא נמנעת במכוון לכפות את ערכיה על מי שלא סובר כמוה: "אני תמיד הייתי יותר קרובה אל הערכים של בית המשפט העליון, מפני הערכים של חלק מהכוחות הפוליטיים שמככבים בחברה הישראלית. זה לא הפריע לי לרגע להיות בטוחה

השני: כשהרגישו שנעים להם יותר, גילו מוכנות לפגישות אישיות, כדי לבדוק מהו מנגנון ההגנה של כל אחד מהם שמסתיר את ה"אני האמיתי".
 ✓ הם למדו להראות פגיעות - לחשוף גם את החלקים ה"לא מושלמים" ולהרגיש בטוחים בכך. לדבר בכנות, גם כשזה לא נוח ואפילו מביך. לומר מה באמת מרגישים, במקום לצפות שכן הזוג ינחש.
 ✓ הם למדו שבזוגיות אין שלמות, אלא קבלה הדדית כפי שהם, מה שאיפשר נינוחות בקשר.
 ✓ הם תרגלו לשאול את עצמם, מי הם באמת, מה שהתאפשר להם לחוש תחושת חופש, קרבה ושמחה.

מסכות יורדות בשלבים, ככל שהקשר בטוח ונעים יותר. כי מטבען של מסכות, שהן משמשות להגנה עצמית. כשמרגישים בטוחים יותר, מורידים את אט את המסכות ונעשים גלויים יותר ויותר וזוהי שמחת האחדות בנישואין.
 אמרנו שהשמחה עבודה גדולה היא, כלשון הרמב"ם. המאמר מדגיש את העבודה והעיבוד העצמי והזוגי. מתוך זיכרון המידות, זכו - שכינה ביניהם, הזדככו - שמחה ביניהם.

מחיר. קיים פחד מדחייה או מחוויות עבר של נטישה שגרמו להרגיש שאם לא נהיה נחמדים, יעזבו אותנו. בזוגיות - לאורך זמן נבנה תסכול פנימי, כי הצרכים האמיתיים לא מקבלים מענה.
 • הקורבן - לא לוקח אחריות ויוזמה. ייתכן מרוב פינוק או מפחד לגרום לטעויות, כי כשטעה, קיבל עונשים וצערות. כך שנוצרת תלות בכן הזוג וכאשר התוצאות אינן כרצונם, הם מתלוננים כמה הם מסכנים. בזוגיות הם לא מבטאים רצונות אמיתיים כי אינם ברורים לעצמם וצוברים צער, מסכנות, כעס ותסכול עמוק.

• החזק/החכם והמושלם - המסכה של השליטה. לא מראים חולשה ולא מבקשים עזרה ומחליטים בשביל השני, כי הם "יודעים" מה נכון, גם במחיר של ביטול עצמי. גם כאן קיים פחד מדחייה, לכן מסתירים אמת, מחשש לפגיעה ואז לובשים את מסכת החזקים והבלתי פגיעים. בזוגיות - לא מתאפשר לאף אחד להתקרב באמת. כך שלא תיתכן קרבה רגשית.

• הליצן - מסכת ההומור והקלילות

בכל מצב רגיש או קשה, האדם מתבדח, צוחק ומוריד מהחשיבות של הרגשות שלו ושל בן הזוג. כי בעבר, רגשות כואבים לא קיבלו מקום, או התקבלו בלעז או בכעס. הוא למד להשתמש בצחוק כמנגנון הגנה. בזוגיות - הצד השני מרגיש שהכול קליל ושטחי, לא מקבל יחס זוגי. אין מקום לשיחות עמוקות ואין אפשרות לקרבה.

מכיוון שהמסכה היא אמצעי הגנה, קיימת תחושת סכנה אמיתית להשיל את המסכה, או שחסרה מודעות שחיים ב"אני מזויף". לכן בד"כ זקוקים לייעוץ מקצועי, כגורם שמשרה ביטחון בתהליך. כשאלעד ורונת הבינו בפגישות שיש ביניהם חומה שלא מאפשרת לכמיהה שלהם לחוש אינטימיות רגשית, הם היו מוכנים בשלב ראשוני ליצור מערכת יחסים בסיסית חברית נעימה, כמסגרת בטוחה במערכת היחסים שלהם. בשלב

המסכה, כשמה כן היא. יוצרת מסך, כשהאדם מכסה את עצמו מפני האחר. ישנם מצבים שאדם עוטה מסכה מודעת, כדי להסתדר בחברה בה הוא חי. אך מי שעוטה מסכה כדי להגן על עצמו, ברבות הזמן, המסכה נעשית חלק ממנו, כך שהיא יוצרת מסך בינו לבין העצמי האמיתי שלו. כך נוצר "האני המזויף". כדי לחיות בזוגיות טובה הכרחי להסיר מסכות, על מנת לבטא את "האני האמיתי", להתחבר רגשית, ולהרגיש אחדות. אך מכיוון שהקשר הזוגי, הוא אינטימי מאוד, נוטים לעטות מסכות, כי ישנה רגישות גבוהה במערכת היחסים, והחשש מפגיעה הוא גבוה ועוצמתי.

מסכות נוצרות לרוב עקב טראומות: כשנפגעים ממערכת יחסים קודמת, מילדות מורכבת או מאירועים שהשאירו צלקת רגשית - למדנו להתגונן, כדי לא לכאוב שוב. ההתגוננות היא בדרך כלל מחסום מהנגיעה בכאב, ע"י מסכות. הן נראות לנו הכרחיות, כי בזכותן שרדנו. כך שמרנו על עצמנו. התרגלנו למחסום ששמר עלינו וכבר נעשה חלק מאישיותנו. מכיוון שאנו מכירים את עצמנו עם המחסומים, שלא תמיד מודעים אליהם, אנחנו מביאים את עצמנו לנישואין עם המסכות, כך שלא מתאפשר גילוי וחיבור רגשי. בעקבות כך, נוצרים קשיים רבים בנישואין.

ישנם סוגי מסכות נפוצות בזוגיות:

• הכול בסדר - המסכה של העמידה פנים

מחייכים, מתנהגים כאילו הכול טוב. בילדות לומדים שככה משיגים יחס נעים. מסוכן לשתף באמת הפנימית, כי כששיתפנו, או שראינו אחרים ששיתפו ברגשותיהם, הדמויות המשמעותיות כעסו ונשארו חסרי אונים, בתחושת סכנה על מי שאנחנו. בזוגיות מראים שהכול בסדר, אבל מרגישים תסכול, כאב או כעס שלא מתבטא.

• בדומה להעמדת פנים: המרצה - מסכת הנחמדות. תמיד מוותרים, מסכימים, נמנעים מעימותים בכל

תַּחֲמוֹת נָשִׁים

צפורה חזנברג

בְּנִיבוֹת תַּחֲשִׁיטִים
בְּזִיזוֹת מִהֲלָכִים וּבְהִתְנַשּׁוֹת שָׂרוֹת
הָרָא וְנָשׁוֹת הַחִיל
לְעֵין כָּל בְּמִדָּה
אֵין מִקְמִים
בֵּית אוֹהֶל וְהִכֵּל
וּמִמְשָׁשִׁים יָחַד
נִעִין וְאִידָּל.

בְּחֻכְמַת הַלֵּב
וּכְשָׁרוֹן הַמַּעֲשֶׂה
אֶרְגֵּנוּ אֶרְגֵּנוּ וְשָׁרוּ
יָרִיעוֹת חוֹבְרוֹת
רְכֻסוֹת בְּלוֹלָאוֹת
מְסַמְלוֹת לְדוֹרוֹת
מְלֹאכֶת מַחֲשָׁבֶת
בְּטוֹיָה שֶׁל קֶשֶׁרִי
יָדִידוֹת מְאֻחָדֹת
פְּקָרְשֵׁי שְׁטִים
צְמוּדִים בְּאֻדָּנִים.

גַּם לְמַדּוֹ לִפְנוֹת
לִינִי זָמַן וְכָבוֹד
לְהַכְשִׁיר וּלְבָנוֹת
מִמְרָאוֹת הַצּוֹבְאוֹת
עוֹלָם עִם וְנִקִּית
מְשָׁלִים תַּכְלִית
רְבִי אָמֶה וְהוֹלָדָה
בְּטֶהֱרָה וְהִבְנָה
מִהִי שְׂכִינָה.

להביא את האדם לעשות חטאים. אך שורש התאוה במקורו הוא טוב. "גרסה נפשי לתאבה אל משפטך בכל עת"¹⁰. נפשי נשברה בכל עת מתאוה למשפטך (מצודות שם). זה התיקון העמוק של החטא שמתבטא בטויות שיער העיזים בשורשו כלומר בגוף העיזים שהוא שורש השיעור. התיקון העמוק של החטא מפריד ממנו את הטוב שהיה גנוז בו ומשאיר את הברכה שלו בנפש האדם. "מהעיזים, מהחטאים בעצמם יכולים לתקן גם בחינת הרע כדכתיב ונשאר גם הוא לאלוקינו"¹¹.

המשך המאמר מעמוד 3 של הרב טרבלסי < מתחילה ממנה ומתגלה ביכולת המופלאה שלה בטויות שיער העיזים.

לעזים יש שייכות אל החטא. שיער עיזים אחד לחטא. העזות במילה עז וסערת כוחות החיים שרמוזות בשיעור עלולות להוביל לחטא. בטויות שערות העיזים למשכן יש משום תיקון לחטא שרמוז בעיזים. "ונעשה משעיר עיזים לרמז על תיקון החטא"⁸. הרמ"ד ואלו מסביר שכאשר הטויה נעשית על גבי גוף העז עצמה התיקון עמוק יותר כיוון שמגיע עד לשורש החטא: "הטעם העיקרי, כדי להכניע את הדינים הקשים בשרשן, כי זוהי הכנעה גמורה שמבטלת כל הקטרוגים". הרב קוק זצ"ל מתייחס אף הוא לתיקון שורש החטא: "צריכים להעלות את המדות והמחשבות הרעות לשרשן, כדי לתקן ולמתקן"⁹.

שורש החטא פיורשו שגם הכוח שהניע וגרם לחטא נובע משורש טוב. תשובה עמוקה מחברת את האדם לשורש הטוב ועוזרת להפוך אותו למנוע חיובי שבונה ולא הורס. לדוגמה התאוה יכולה

1. ספורנו לה,כו
2. שבת צח:
3. פרק ב פסוק יח
4. סוטה דף יב.
5. שם
6. היא מרים שנקראת אפרת כי נתפאת
7. שמות רבה פרשה מחב
8. פני מנחם ויקהל
9. אורות התשובה פרק יד
10. תהילים קיט,כ
11. פני מנחם שם

ויקהל משה

בפרשת ויקהל, משה מקהיל את כל בני ישראל ומספר להם על מצות השבת ועל בנית המשכן. הפרשה מתחילה במילים: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל". משה אסף את כלם יחד. כאשר משה מדבר על השבת, הוא אומר: "ששת ימים תעשה מלאכה, וביום השביעי יהיה לכם קדש, שבת שבתון לה'".

אחר כך מתאר משה את החפצים והחומרים שנדרשים לבנית המשכן: זהב, כסף, נחשת, ארגמן, תכלת, ועוד הרבה דברים מיוחדים. מה שמאד מעניין בפרשה זו, שהנשים והאנשים התנדבו לתת ולעשות את כל מה שצריך בשמחה רבה. התורה אומרת: "ויבאו כל איש אשר נשאו לבו". זה אומר שהם נתנו מהלב!

ילדים, כשאנחנו עושים משהו טוב מהלב - לעזר לחבר, לכבד את ההורים, לשמר שבת - אנחנו דומים לבני ישראל שבנו את המשכן בשמחה ובאהבה. ועוד דבר חשוב: בפרשה זו אנחנו לומדים כמה חשוב לעבד יחד. כאשר היה צריך לבנות את המשכן, כלם עזרו - כל אחד נתן מה שהוא יכול.

כך גם אנחנו, ילדים, יכולים לעזר אחד לשני ולעשות דברים טובים יחד!

ישי, ערוץ הילדים

ויקהל

ענו על החידות בדף הפרשה
באתר ערוץ מאיר לילדים
ואולי תזכו בפרס!

המונות בפרשה

מצאו למח הממונות רמוזות

שאלות בפרשה

1. השלימו: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם" _____
2. מי טווה את הצמר למשכן?
3. מאיזה שבט היה בצלאל בן אורי?
4. מדוע העבירו קול במחנה שלא יביאו יותר נדבה למשכן?
5. מה היה תפקידם של הברייחים במשכן?
6. מה היה משקל הזהב ממנו נעשו המנורה וכליה?

המלצה השבוע

חלומות חדשים
מתגשמים! צפו
בפרקים החדשים
בתוכנית "ניידת
החלומות" שעולים
לאחר בשבועות אלה!

חידה

ביטוי בעברית שמתאר התאמה ושלמות, לקוח
מתיאורו של אחד מכלי המשכן! מהו הביטוי ומאיזה
כלי הוא לקוח?

חסיד אחד אמר לרב שלו שהוא לא יכול ללכת
לבית כנסת. למה? שאל אותו הרב. "כי הוא
פתוח בשבת"

איש אחד הולך עם שניצל על הראש.
שאלו אותו: זה כבד? ענה האיש: לא, זה שניצל...

אדם פיזר אבקה ברחוב. עצר אותו שוטר ואמר לו:
'מדוע אתה מפזר אבקה?' אמר לו האדם: 'זו אבקה
נגד פילים!' אמר השוטר: 'אבל אין כאן פילים'. אמר לו
האדם: 'נו אתה רואה? זה עוזר!'

הבריא

מאת יוסי שחר.

להזמנת סדנאות קומיקס: 0549-256994

הפרות מעלות בירה - הן בולעות את האוכל, ואז מחזירות אותו לפה כדי ללעוס אותו שוב ושוב, עד 8 שעות ביום!

הידעת?

כח המשכן היה למעלה מן העולם, ולכן בעולם לא היה יכול לתפוס כי אם מעמד עראי, אוהל מועד, ומצד הארעיות שלו הוא מכוון נגד עולם קטן מאותו הגודל של בית עולמים. אבל לגבי משה היתה זאת הגדלות שלמעלה מן העולם קבועה, ועל כן דוקא מתוך הקדמת המשכן היה המקדש אפשר לבוא בזמנו, ואהבה רבה דמשה גרמה אהבת עולם דבית עולמים.

שמונה קבצים ה, כח

הרב חגי לונדן
ר"מ במכון מאיר

ניקיון הבית והנפש לפסח

בלתי פוסקת. בהתאם לכך מציין הרב קוק (הגדה של פסח) כי ישנן שתי שיטות היכולות למנוע את 'החמצת' המידות, בפרט בזמן הלוחץ של הכנת הבית לפסח: (א) לימוד תורה הנמשלת לאש (ב) 'לישה' מתמדת של מידות הנפש. את העצה הראשונה ניתן לתרגם לשפת המעשה על ידי קביעת לימוד משותף של כל בני הבית (או לפחות של בני הזוג) במהלך הימים הללו. דבר נוסף, כאמור, הוא 'לישת' המידות. דווקא בימים אלו נדרשת ערנות יתר בעבודת המוסר: כעסים, מילים פוגעניות, חוסר סבלנות - כל אלה מרחפים כל העת באוויר ועלולים ל'החמיץ' את המאמצים האדירים המושקעים בחודש זה. 'לישת' המידות כוללת פרטים רבים, החל מדריכות נפשית כללית, יותר מאשר שאר ימות השנה; וכלה בתכנון נכון המסוגל למנוע חלק גדול מן המתחים בבית: הגדרת משימות ברורה, חלוקת מטלות, שיתוף של כל בני הבית באופן מושכל, סדר עדיפויות נכון של משימות ניקוי, אבחנה בין עיקר (חמץ) לטפל (אבק) וכו'. כך מגיעים באופן נכון לליל בדיקת חמץ.

בשלושים הימים, ממוצאי פורים עד ליל הסדר, נכנסים בתים רבים בישראל 'לכוננות ספיגה': לחץ של ניקיונות, קניות ושאר הכנות לחג הפסח. לעיתים, דווקא תקופה זו, האמורה להביא להתקדמות רוחנית משותפת של כל בני הבית - עלולה לגרום למתחים וכעסים; במקום להגיע בליל הסדר ל'זבח משפחה' מאוחדת - מגיעה משפחה 'מפורקת' בכל המשמעויות. מכיוון שכן, יש להתבונן כיצד לכלכל את הימים הללו בתבונה על מנת להגיע לחג פסח כשר וגם שמח.

במקביל לבית העובר תהליך של מירוק וניקיון, כך אמורה גם נפש האדם לעבור בימים הללו תהליך של תשובה והיטהרות. ביסוד הכול צריכה לעמוד ההבנה כי חמץ הינו ביטוי של תפיחה מיותרת: גאוה, גסות חומרית ושאר מידות רעות; מובן מאליה כי תהליך השבתת החמץ הממשי שבבית יהיה שלם רק אם ילווה במקביל בתהליך השבתת החמץ שבלב. על מנת למנוע מן הבצק לתפוח ולהחמיץ ניתן לבצע שתי פעולות: (א) אפייה באש (ב) לישה

על סדר היום
הרב שלמה אביר

עלה למרומים פוליטיקאי חכם ואמיץ

לפני כשבועיים נפטר המדינאי והמדען הגדול דורי גולד. הוא אינו מוכר, זו גדולתו שפעל מאחורי הקלעים ועשה גדולות. יש האוהב להרעיש ולהתפרסם בתקשורת ולא לעשות מאומה, ויש שתקן עניו נחבא אל הכלים.

אכן הוא היה פוליטיקאי, לא בזריקה מן המותן אלא בתכנון מראש מתוך מחשבה עמוקה מאוד. הוא היה מדען. למד, חקר, עשה תארים, עשה מחקרים, כתב ספרים, השתתף בכנסים, על האסלאם, על מדינות ערב, על המזרח התיכון. מתוך חכמתו, הוא היה מנכ"ל משרד החוץ, שגריר ישראל באו"ם, יועץ מדיני לראש הממשלה אריק שרון, ולראש הממשלה בנימין נתניהו, השתתף בהרבה מאוד דיונים והסכמים.

כאמור, היה שגריר באו"ם, ובתור יהודי ירא שמים, עמד שם עם כיפה, ודיבר באומץ רב על מדינת ישראל. אנו מודים לך מאוד על כל מה שעשית עבורנו, ושהתוצאות ממשיכות עד היום הזה. כתב אדם קטן מעם ישראל בשם כל עם ישראל.

הצטרף לתוכנית "אנשי חיל"

של הרבנות הצבאית ומוסדות אריאל

העתיד שלך מתחיל כאן!

- לימודים לבחינות ההסמכה לרבנות "יורה יורה"
- מלגת לימודים גבוהה ומכובדת
- הסמכה לקצונה ושירות כרב צבאי
- מקצוע ביד והתחייבות לשירות קבע לבוגרים

תנאי קבלה:

- גיל 22-25
- לאחר פרק שירות החובה בצבא
- לאחר או במהלך לימודים בישיבה

מחזור ג' פתוח להרשמה כעת!

למידע נוסף חפש "תוכנית אנשי חיל" ברשת

"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"

מכון מאיר שמח להזמין את הציבור ליום עיון בנושא

מגאולת מצרים לגאולתנו הנוכחית

שיתקיים אי"ה ביום שלישי כ"ה באדר בבית המדרש הישן

בחסות משפחת ונגרובסקי לע"נ האב זליג ז"ל והאם שרה ע"ה

12:30 - הרב רן בן-משה (בבית המדרש הגדול)

14:15 - הרב אשר בוחבוס (הכנה לאפיית מצות)

15:15 - הרב זיו רוה

16:00 - מנחה

16:15 - הרב ראובן פיירמן

17:15 - הרב מאיר טוירב

18:15 - הרב שמעון בן-ציון

19:30 - ערבית

20:30 - הרב צבי נחשוני

בואו בשמחה, חג כשר ושמח